

@fosselat

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

موضوع

تدبر در آیه **اکمالِ دین و اتمام نعمت** (آیه ۳ سوره مائده)

[روز یاس کافران و اکمال دین ، اتمام نعمت]

تهیه شده توسط حجت الاسلام علی رجبی

ولایت **امیر مومنان علی (ع)**،
کامل کننده دین و تمام کننده نعمت

۱- متن عربی و ترجمه آیه ۳ سوره مائده

۲- ساختار تدبیری آیه

۳- "الیوم" روزی عظیم و آثار آن

۴- کدام روز (الیوم) از روزهای صدر اسلام دارای ویژگی آیه سوم مائده می باشد؟

۵- عید غدیر خم، روز جانشینی علی (علیه السلام)

۶- نماد ولایت و عید امامت

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ الْمَيْتَةُ وَالِدَمُّ وَلَحْمُ الْخِنزِيرِ وَمَا أَهْلٌ لِّغَيْرِ
 اللَّهِ بِهِ وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْقُوذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَالنَّطِيحَةُ وَمَا أَكَلَ
 السَّبُعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ وَأَنْ تَسْتَقْسِمُوا
 بِالْأَزْلَامِ ذَلِكُمْ فَسُقُ **الْيَوْمَ** يَيْسَ الَّذِينَ كَفَرُوا
 مِنْ دِينِكُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنَ **الْيَوْمَ** أَكْمَلْتُ لَكُمْ
 دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا
 فَمَنِ اضْطُرَّ فِي مَخْمَصَةٍ غَيْرَ مُتَجَانِفٍ لِإِثْمٍ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ
 رَحِيمٌ

متن ترجمه فارسی آیه ۳ سوره مائده

۱

[خوردن آنچه تناسبی با جسم و روح شما ندارد] بر شما حرام شده [چون]: گوشت مُردار، خون، گوشت خوک، آنچه وقت ذبح نام غیر خدا بر آن خوانده شده، [گوشت] حیوان خفه شده، حیوانی که به ضرب چوب و سنگ مرده، حیوانی که به سبب پرت شدن از بلندی جان داده، حیوانی که به ضرب شاخ حیوان دیگر بی جان شده، حیوانی که درنده ای آن را [کشته و از آن] خورده به جز آنچه [در آستانه مرگ با ذبح شرعی] تزکیه کرده اید، و نیز حیوانی که برای بُت قربانی شده، و آنچه به وسیله تیرهای قمار سهم بندی می کنید حرام است، [همه] این ها [در صورت حلال شمردن] گناه و نافرمانی [از احکام الهی] است. امروز کافران از [شکست و نابودی] دینتان [که اسلام ناب آسمانی است] نا امید شده اند، جای آن نیست که از آنان بترسید، باید از من بیم داشته باشید [که مبادا با ضربه زدن به دین، به دست خودتان دچار عذاب سخت من در دنیا و آخرت شوید]. امروز [با نصب علی بن ابی طالب علیه السلام به امامت و ولایت]، دینتان را به کمال رساندم، و نعمتم را بر شما تمام کردم، و اسلام را برای شما به عنوان دین پسندیدم. پس هر که در حال شدت گرسنگی بی آن که مایل به گناه باشد [به خوردن محرّمات بیان شده] ناچار شود، [می تواند به اندازه ضرورت از آن ها بهره گیرد؛ زیرا] خداوند بسیار آمرزنده و مهربان است

@fosselat

تدبیر در آیه اکمال دین و اتمام نعمت

ولایت امیرمؤمنان علی (ع) کامل کننده دین و تمام کننده نعمت

ساختار تدبیری آیه

الف) یازده مورد از گوشت های حرام

ب) روزیاس کافران، اکمال دین و اتمام نعمت

ج) حکم خوردن گوشت های حرام در حال اضطرار و ناچاری

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ : آن چیزهایی که (خوردن آنها) برای شما حرام شده عبارتند از :

۱- گوشت مردار : **الْمَيْتَةُ**

۲- خون : **وَالدَّمُ**

۳- گوشت خوک : **وَلَحْمُ الْخِنْزِيرِ**

۴- حیوانی که طبق سنت جاهلیت به نام بتها و یا به غیر نام خدا ذبح شوند : **وَمَا أَهْلٌ لِّغَيْرِ اللَّهِ بِهِ**

۵- حیواناتی که خفه شده باشند و بمیرند : **وَالْمُنْحَنِقَةُ**

۶- حیواناتی که با شکنجه و زدن شدید و یا بیماری شدید جان دهند : **وَالْمَوْقُودَةُ**

۷- حیواناتی که در اثر پرت شدن از بلندی بمیرند : **وَالْمُتْرَدِيَةُ**

۸- حیواناتی که به ضرب و شاخ حیوان دیگر مرده باشند : **وَالنَّطِيحَةُ**

۹- حیواناتی که بوسیله حمله درندگان کشته شوند ولی اگر قبل مردن ذبح شرعی شوند، حلال است : **وَمَا أَكَلَ السَّبُعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ**

۱۰- حیواناتی که بر روی بتها و یا در برابر آنها ذبح شوند : **وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ**

۱۱- گوشت حیوانی که با تیرهای بخت آزمایی و قمار تقسیم می کردید . : **وَأَنْ تَسْتَقْسِمُوا بِالْأَزْلَامِ**

= < **ذَلِكُمْ فَسُقٌ** (این (کارها همگی) نافرمانی است.)

ب. روز یاس کافران ، اکمال دین و اتمام نعمت [ساختار آیه اکمال - جمله معترضه]

... الْيَوْمَ ← يَيْسَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ

امروز

ناامید شدند کسانی که کفر ورزیدند از (زوال) دین شما

فَ
پس

لَا تَخْشَوْهُمْ

از آنها نهراسید

وَإِخْشَاؤُنَّ

(از مخالفت من) بهراسید!

دین شما را برایتان کامل کردم

أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ

و نعمت خود را بر شما تمام نمودم

وَأَتَمَّمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي

و اسلام را برای شما (به عنوان) دین پذیرفتم ..

وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا ...

الْيَوْمَ

امروز

ج حکم خوردن گوشت های حرام در حال اضطرار و ناچاری

... فَمَنْ اضْطُرَّ فِي مَخْمَصَةٍ غَيْرِ مُتَجَانِفٍ لِإِثْمِهِ

و هرکس به اضطرار افتد، در حالی که گرسنه، [و] غیر متمایل به گناه باشد، پس (مانعی ندارد که از آنها بخورد، چرا)

فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ {۳}

که خدا، بسیار آمرزنده [و] مهربور است.

۱- امید همه دشمنان اسلام به یاس انجامید **"يَيْسَ الَّذِينَ كَفَرُوا"**

۲- عدم ترس از نقشه های کافران برای نابودی دین **"فَلَا تَخْشَوْهُمْ"**

۳- مسلمانان با پشت پا زدن به آن نعمت بزرگ، و کفران آن، زمینه غضب الهی و بازگشت سلطه کافران را فراهم می کنند. **"وَإِخْشَاؤُنَ"**

۴- پیشرفتی کیفی و عمودی (کمال) در دین الهی ایجاد شد و مایه تکامل آن گردید **"أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ"**

۵- جلورفتی کمی و افقی (تمامیت) در نعمت مطلق الهی (ولایت) پدید آورد و آن را به مراحل پایانی و اتمام رساند. **"أَتَمَّمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي"**

۶- در مرحله ابلاغ نیز خدا رضایت داد که اسلام دین ابدی مردم گردد. **"رَضِيتُ لَكُمْ الْإِسْلَامَ دِينًا"**

کدام روز (الیوم) از روز های صدر اسلام دارای ویژگی آیه سوم مائده می باشد؟

@fosselat

- ۱- روز تولد پیامبر اکرم (ص) (عام الفیل)
- ۲- روز مبعث
- ۳- یوم الانذار (اعلام عمومی دعوت در سال 3 هـ)
- ۴- هجرت از مکه و نجات از دست مشرکان و آزارشان
- ۵- جنگ بدر که مشرکان سخت شکست خوردند.
- ۶- جنگ احد [حمراء الاسد]
- ۷- جنگ احزاب (خندق)
- ۸- صلح حدیبیه که زمینه فتح مکه و نزول سوره "فتح" را فراهم کرد.
- ۹- شکست قبایل یهودی مدینه (بنی قینقاع - بنی نضیر - بنی قریظه)
- ۱۰- فتح خیبر و شکست قهرمانان یهودیان
- ۱۱- فتح مکه که قدرت سران ستم مکه را در هم شکست.
- ۱۲- نزول آیات ابتدایی سوره براءت (توبه) و اعلام آن در سال 9 هـ
- ۱۳- روز نزول احکامی که در آیه ۳ مائده آمده است [یازده مورد از گوشت های حرام]
- ۱۴- روز رحلت پیامبر اکرم (ص) که در آن هنگام یقینا همه احکام و آیات الهی نازل شده بودند.
- ۱۵- نهم ذی حجه سال ۱۰ هـ (روز عرفه) که اسلام به اوج شکوفایی خود رسید [قول اکثر علمای اهل سنت]

و قوله **“الْيَوْمَ يَتَسَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ”** (مائده 3) قال :
 ذلك لما نزلت و لايه اميرالمومنين (ع)

[تفسير قمی، ج 1، ص 170]

لما نصبت رسول الله (ص) علياً يوم غدیر خم، فنادی له
 بالولايه، هبط جبرئیل عليه بهذه الآيه :
“الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ”

[الدرالمنثور، ج 3، ص 19]

عن النّبی (ص) حدیث طویل یقول فیہ :
و حبّ اهل بیتی و ذریتی استکمال الدّین :
 و تلا رسول الله (ص) هذه الآیه :

”الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا

...“ (مائده ۳)

[الامالی، صدوق، ص ۱۶۱]